

Bătrînul lup de mare

Intr-adevăr, se pot compara cu niște bătrâni lupi de mare care au trăit și-au văzut multe. Pe ei nu-i duci cu una cu două și, cu glorioasa lor experiență îl păstrează și pe Beckett la cuvenita distanță. Se aprofie de Beckett, rareori, cînd au invitați la masă regizori tineri — așa, din cochetărie, sau ca să mai schimbe discuția. Ei și-au transformat în prestigiu pînă și insuccesele, din tot ce au și din tot ce-au trăit ei fac prestigiu. Între ei și propriul lor prestigiu nu există nici o legătură, însă au prestigiu, așa cum alții au vile la Predeal. Obsesia acestei autorități estetice este atît de coplesitoare încît și pe scaun se așază cu o anume greutate. N-au ce spune, dar cîntăresc bine ceea ce spun, din această pricină ai impresia că banalitățile se nasc atunci pentru prima oară. Arma lor de temut din care scapără oricînd cu indiscutabil succes este „meșteșugul”. De cîte ori e nevoie scot sabia din teacă, o sabie lucitoare, tăioasă, care bagă groază în oameni.

— X e talentat, dar nu știe să construiască...

— Asta nu-i final de act...

Ce-i drept e drept, bătrînul lup de mare a văzut multe finaluri la viața lui și tot ce nu seamănă cu ceea ce a văzut el i se pare suspect... Bătrînul lup de mare crede că orice lucrare dramatică trebuie să fie aidoma cu piesa de-acum douăzeci de ani în care el a jucat și a obținut un succes monstru; chiar Uraca l-a sărutat pe amîndoi obrazii. A trecut prin război, a făcut coadă la pîine, dar acest succes nu l-a uitat.

Obsesia meșteșugului e adeseori pur și simplu un tic, pe care bătrînul lup de mare îl folosește de cîte ori se află în pericol să doarmă în picioare. De cît să adoarmă în picioare, preferă să fie

drastic, (consecvență estetică) întinerește mai mult decît un bărbierit proaspăt.

— Tabloul doi e static, iar al treilea prea dramatic... La teatru... întotdeauna. Și aici, bătrînul lup de mare citește cu voce groasă și autoritară în avizierul cocoțat în creier dispozițiile de rigoare. Ele sînt patetice și drastice, la fel de patetice și de drastice ca cele destinate formaților de pompieri voluntari. El confundă capodopera cu respectarea conștiințioasă a regulamentului și cu semnarea condiții la ora stabilită, iar flacăra sacră cu punctualitatea... Niciodată în actul doi... totdeauna în actul trei... În acest fel își consolidează prestigiul și se scutește și de obligația anevoioasă și iritantă de a intuit substanța unei opere de artă... În adîncul sufletului, bătrînul lup de mare socotea substanța vie a unei opere de artă ceva cu totul de prisos, care mai mult încurcă decît ajută... „Cîrlige” și „găselnile” — asta i se pare esențial. Îi arală mereu pe ce pedală trebuie să apeși, cînd pe cea tragică cînd pe cea comică, și cîteodată pe amîndouă. Cînd bătrînul lup de mare își uită sabia în teacă își pune șorțul de gospodină. Cu șorțul de gospodină îi stă mai bine, dar el nu vrea să creadă. El privește textul dramatic cum privește gospodina aprovizionările de iarnă. El știe ce place publicului. El știe ce e de prisos și știe ce mai lipsește. Detectează orice omisiune cu o precizie savantă, și, cînd descoperă o idee nouă se alarmează. „Asta ce dracu mai e?” Aici e prea multă dramă, dincolo prea puțină comedie... Aici n-ar strica puțin inefabil, și în actul doi s-ar cuveni ceva mai mult sarcasm... Roagă să se mărească rolul cochetei. Bătrînul lup de mare știe el ce știe... Ei, cîte n-a văzut el la viața lui...

O, bătrîne lup de mare, cît de mult te iubesc...

Teodor Mazilu